

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Quæstio IV. De absolute Sacramentali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

QUÆSTIO IV.

De Absolutione Sacramentali.

ABSOLUTIO Sacramentalis peccatorum est *Forma*, in qua præcipue est vis hujus Sacramenti, ex Trid. sess. 14. c. 3. & differt ab absolutione à censuris, quia hæc est extra sacramentalis, & tantum absolvit à pœnis Ecclesiasticis. Videndum, in quo consistat, quando, & quomodo danda sit, vel iteranda, & num aliquando neganda, vel differenda?

CAPUT I.

In quo consistat Absolutio Sacramentalis?

DICO primo: Absolutio Sacramentalis essentialiter consistit in verbis formalibus: Doctores communissime, ita ut Suar. dicat, esse certum; Lug. Arr. Averf. & alii dicant, oppositum esse errorem, vel hæresim. Ratio deducitur ex Traditione, & perpetuo uti Ecclesiæ: unde Florent. in Decr. Eug. ad Armen. docet, Formam hujus Sacramenti esse *Verba absolutionis, quæ Sacerdos profert*; & Trid. cit. *In illis Ministri verbis positam esse*. Neque obstat, quod absolutio à censuris dari possit scripto, aut etiam signo, & tantum nutu saltem à Pontifice. Nam hæc non est Sacramentalis, & est ex institutione Ecclesiæ; at absolutio à peccatis est Sacramentalis, & ex institutione Christi dari tantum potest verbis formalibus, ut constat ex Traditione, & Conc. cit. Hinc Sacerdos mutus, etsi in articulo mortis absolvere possit nutu, aut signo à censuris; at nullatenus absolvere potest à peccatis, ut docent communissime contra Joann. Pont. apud Dian. pag. 1. tract. 6. r. 14.

Infers primo, non solum illicitam, sed invalidam esse absolutionem Sacramentalem datam absenti; quia nemo in absentem uti potest verbis formalibus. Hinc Clem. VIII. ann. 1602. Constit. 87. damnavit, ut falsam, temerariam, & scandalosam hanc Prop. *Licet per litteras, aut internuncium Confessario absenti peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente Sacramentaliter absolvi*. Additque excommunicationem reservatam in eos,

eos, qui illam in aliquo sensu tamquam probabilem defendunt, aut in praxim quovis modo deducunt: atqui, si talis absolutio posset esse unquam valida, Pontifex non posset eam prohibere in omni casu; cum jure Divino, ac naturali fuisset licita in casu extremæ necessitatis pro moribundo absenti: ergo dicendum, esse omnino invalidam. Et, quamvis multi cum Palud. D. Anton. Sot. Med. & aliis antea dixerint tunc posse, tamen in Ecclesia nunquam fuit positum in praxi. Quod autem fertur de D. Th. Cantuar. de D. Cypr. & cap. *Qualis* 30. q. 5. intelligitur de absolutione à censuris, vel testimonio resipiscentiæ.

Infers secundo, Ad valorem absolutionis Sacramentalis essentialiter requiri præsentiam moralem, hoc est, ut tam parum distet pœnitens, ut, quamvis non sit necessarium audire verba absolutionis, posset tamen audire confessarium absolventem voce communi etiam aliquanto altiore, qua scilicet uti solet Judex pronuncians in Curia sententiam contra reum, quia sic verificatur loqui formaliter, & particula *Te* directæ ad præsentem. Quod maxime valet in absolutione, quæ datur pluribus simul in casu Prælii, Terræmotus; &c. dicendo, *Absolvo Vos*, &c. tot enim tunc absolvuntur, ad quot pertinere posset vox loquentis ad præsentem, & verificari *ly Te*: ordinarie tamen expedit absolvere voce submissa, ne circumstantes advertere possint, quando negatur: Croix num. 652. Hinc Gob. t. 7. num. 288. ait, se, si aliter commode nequeat, sine scrupulo absoluturum eum, qui adhuc est intra cancellos Confessionalis, non jubendo iterum genuflectere. Et Bon. Lug. Tamb. & alii dicunt, si non posset commode vocari, adhuc absolvi posse pœnitentem abeuntem à Confessionali, & aliis vicinis permixtum, quia adhuc est moraliter præsens. At nimis laxum est, quod addunt Bon. Leand. Moy. & alii, sufficere, quousque Confessarius aliquo sensu percipere possit pœnitentem, etiam si distet ad 20. passus, ut addit Molf. nam certum est, me posse videre simpliciter absentem, quin possim absolvere, & verificare particulam *Te*: Tamb. & alii. A fortiori rejicitur communiter Leand. dicens, Sacerdotem, modo videat domum moribundi, posse illum absolvere: nam sic nullo sensu illum percipit, nec ullo pacto dici potest simpliciter præsens: Tamb. Gob. & alii communiter.

Dico secundo : Ad essentiam absolutionis Sacramentalis non videntur sufficere hæc tantum verba *Absolvo te*, ut probabiliter docent D. Th. D. Anton. Suar. & alii communiter ex Catech. Rom. sed requiritur insuper *A peccatis*; ut probabilius docent Gabr. Lug. Averf. Arr. Palud. Major. Pasqual. Martinon. Gorm. & alii. Ratio est, quia Christus instituens hoc Sacramentum Joan. 20. expresse ait, *Quorum remisistis peccata*: sicut ergo, quia dixit *Quorum*, exprimendum est *Te*; ita, quia dixit *peccata*, exprimendum est, *A peccatis*. Idque est verum, etiamsi pœnitens unicum habeat peccatum post baptismum; quia ex communi modo loquendi sæpe ponitur plurale pro singulari; ideoque nec in Rit. Rom. ponitur necessario *ly Ab omnibus*, sed tantum *A peccatis*.

Objicies: Dum Confessarius dicit pœnitenti, *Absolvo Te*, ex circumstantiis confessionis factæ, & simul ex intentione Confessarii sufficienter determinatur hæc verba ad significandam absolutionem à peccatis: ergo non requiritur essentialiter, ut expresse dicatur *A peccatis*.

Respondeo, nego consequentiam. Christus enim pro forma absolutionis Sacramentalis assumpsit solum verba, ut à Sacerdote prolata, ac per se ipsa determinate significantia absolutionem pœnitentis præsentis à peccatis, & non mere determinata ex circumstantiis: aliter sufficeret etiam, si Confessarius digito demonstrans pœnitentem præsentem, & confessum, dicat tantum, *Absolvo*; cum ex circumstantiis etiam pateat, velle eum absolvere à peccatis, quod tamen communiter rejicitur contra Sot. male in hoc audientem, teste Averf.

Infers primo, Non requiri essentialiter *ly Ego*, & *ly Tuis*; quia primum sufficienter exprimitur per personam primam verbi *Absolvo*, secundum per primitivum secundæ personæ *Te*; peccat tamen Confessarius hæc omittens contra consuetudinem, & præscriptum Ecclesiæ; venialiter tamen, quia parum notabilis est hæc mutatio; mortaliter vero peccat, si omittens *ly Te*, dicat *Absolvo à peccatis tuis*, quia valde notabilis est mutatio; et si valeat ea absolutio, cum *ly Te* includatur in *ly Tuis*: Croix à num. 639. Item venialiter peccat, si pro *ly Te* dicat *Dominationem*, *Excellentiam*, *Majestatem tuam*, &c. Et similiter, si absque necessitate absolvat simul plures, dicendo *Vos*, &c. Henr. Val. Reg. & alii contra Scot. Gabr. Con. dicentes, in hoc peccari mortaliter: item

item venialiter peccat, si sciens latino, absolvat vulgari idiomate: Vasq. Dicast. & alii.

Infers secundo, Quod, quamvis Christus in institutione hujus Sacramenti dixerit *Remiseritis*, tamen Ecclesia ex traditione merito uritur synonymo, *Absolvo*, ad significandam sententiam judicialem Confessarii contra Hæreticos damnatos à Trid. sess. 14. cap. 6. can. 9. dicentes, absolutionem Sacramentalem Sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi, & declarandi, remissa esse peccata. Imo, etsi peccata pœnitentis fuerint ante remissa à Deo per contritionem, adhuc tamen Confessarius vere dicit *Absolvo*, etsi nihil tunc sit absolvendum, quia verba absolutionis Sacramentalis ex humana institutione habent hunc sensum; *Quantum est ex me, judicialiter libero te à peccatis*; & rursus in institutione Christi habent hunc alium sensum: *Quantum ex me est, confero tibi gratiam per se remissivam peccatorum*, adeoque, quæ remitteret, si non inveniret jam remissa: & revera Deus per infusionem novæ gratiæ iterum cedit jure ad odium peccatoris: Croix, & alii. Cæterum valet absolutio, si dicas, *Remitto, Condoneo, Solvo, Libero te à peccatis*, quia sunt synonyma; peccas tamen saltem venialiter contra consuetudinem, & præscriptum Ecclesiæ: si autem dicas, *Mundo te à peccatis*, est adeo notabilis mutatio, ut sit dubium de valore, cum nullam habeat speciem judicialis sententiæ; & à fortiori, si dicas modo deprecativo, *O Deus, absolute hunc à peccatis*: D. Th. & alii: idemque ait Lug. contra Arr., si modo imperativo dicas, *Absolvat te Deus à peccatis*. Et Croix num. 639. etiam dubitat de valore, si dicas, *Sis absolutus*, vel *Absolvaris à peccatis*. Valet tamen, si dicas, *Jubeo, volo te absolutum à peccatis*; *Tu à me absolveris à peccatis, &c.* quia adhuc exprimitur actus judicialis.

Infers tertio, Non requiri ad essentiam absolutionis Sacramentalis *In nomine Patris, &c.* Doctores communissime contra Dur. & Aur. quia nullatenus id exprimitur in verbis Christi instituentis hoc Sacramentum; sed tantum in forma baptismi exprimuntur, Matth. 28. *Baptizantes eos in nomine, &c.* & ratio diversitatis esse potuit, quia baptismus est speciale Sacramentum Fidei; ideoque merito Christus in eo requisivit

vit professionem Dei Unius, & Trini; quæ ratio non militat in Sacramento pœnitentiæ: peccat tamen saltem venialiter Confessarius id omittens contra consuetudinem, & præscriptum Ecclesiæ. Cæterum, si omittat ante confessionem dicere, *Dominus sit in corde tuo, &c.* & ante absolutionem, *Misereatur tui, &c.* & post absolutionem, *Passio Domini nostri, &c.* non peccat, quia dicuntur ex consuetudine libera: Lug. d. 13. num. 9. Ait tamen Gob. num. 161. addendum ly *Passio Domini nostri, &c.* etiam pœnitente recedente; quia per hæc verba probabiliter elevantur omnia opera bona illius ad satisfactionem Sacramentalem, eaque de causa posse minui pœnitentiam, juxta Nav. & Dian. pag. 3. tract. 4. r. 82. Itaque sufficit ex Rit. Rom. incipere, *Dominus noster Jesus Christus te absolvat, &c.* . . . & in confessionibus brevibus addere: *Ego absolvo te à censuris, & peccatis tuis in nomine, &c.* & in confessionibus longis, *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis (suspensionis, si sit in Sacris) & Interdicti, &c.* *Ego absolvo te à peccatis tuis in nomine, &c.* Addit demum Gob. num. 161. si multi adsint pœnitentes, etiam omitti posse ly *Dominus noster, &c.*

Quæres primo, Quomodo danda sit absolutio Sacramentalis?

Respondeo, Servandam esse consuetudinem cujusque loci, & Ecclesiæ, ex Rit. Rom. Quidam absolvent tecto capite, quo se judices ostendant, ut volebat Sa: quam tamen sententiam expunctam ex ejus libris à Sacris censoribus testatur Raynaud. Mos ergo communis est, ut fiat detecto capite, ut significetur absolvere nomine Christi. Gob. non damnat peccati eum, qui absque scandalo absolvit tectus pileolo plicatili. Item communiter elevantur manus ad verba, *Dominus noster, &c.* & formatur Crux ad verba, *In nomine patris, &c.* quæ tamen omittere per se non est peccatum, ut notat Croix. Nec hodie obligat mos antiquus imponendi manus capiti pœnitentis, ex quo hoc Sacramentum vocabatur *Impositio manuum*: Gob. num. 163. Item Confessarii seculares utuntur superpelliceo, & stola, quando in templo publice absolvent; & alicubi est eis injunctum sub censura. Item sedendo absolvitur etiam Rex, vel Pontifex, quia tunc confessarius est Judex. Quoad

Quoad modum internum, danda est absolutio cum debita intentione saltem virtuali; item cum debita attentione, ita ut distractio voluntaria sit saltem grave veniale: Gob. tract. 7. num. 177. Si vero erret circa personam, putans Titium, quem absolvit, esse Cajum, valet; quia intentio saltem virtualis est absolvere præsentem: Doctores communiter. Si absolvat Sacramentaliter coactus metu gravi, adhuc valet, modo metus incussus sit à tertia persona, & pœnitens bona fide accesserit; quia sic nullo jure irritatur. Uti econtra irritatur absolutio à censuris data ex metu, ex cap. *Un. de his, quæ vi.* Denique, si duo Sacerdotes accurrentes ad moribundum absolverent, ita ut singuli habeant hanc intentionem conditionatam, *Si alter non absolvat*, tunc neuter absolvit, quia neutrius purificatur conditio: Suar. d. 23. f. 3. Si autem absolute uterque absolveret, conficerentur duo Sacramenta.

Quæres secundo, An absolutioni Sacramentali præmittenda sit absolutio à censuris?

Respondeo affirmative, Ita ut graviter peccet Sacerdos, si putans, pœnitentem esse excommunicatum, etiamsi excommunicatione minori, absolvat à peccatis, antequam absolvat à censuris; quia Ecclesia graviter prohibet, ne talis ullum recipiat Sacramentum: Suar. & alii communiter. Quare tunc Confessarius teneretur subjungere absolutionem ab excommunicatione, non tamen repeterè absolutionem à peccatis, quia excommunicatio non obstat Sacramento, quando pœnitens non fuit in culpa: Suar. d. 31. Nav. & alii contra Sancium, & alios. Si autem Confessarius intendens agere, quantum potest, solum protulit absolutionem à peccatis; tunc, si habebat facultatem absolvendi à censura, satis probabile est, etiam absolvisse ab illa, quia in absolutione à peccatis videtur includi etiam ex ea voluntate absolutio ab omni eo, quod è peccato nascitur: Suar. Tamb. & alii: quod præsertim valet, cum pœnitens agit animam, ita ut sit periculum mortis, antequam detur absolutio à peccatis. At, si Confessarius non habebat facultatem super censura, pœnitens ab hac non fuit absolutus, extra articulum mortis; quamvis ob bonam ejus fidem maneat absolutus à peccatis, quæ subjecta erant huic Confessario: Croix num. 1569. Cæterum Suspendio, & Interdictum, cui pœnitens non dedit cau-

sam, ex cap. *Alma Mater*, cum non privent usu passivo hujus Sacramenti, non foret mortale, si absolventur post absolutionem à peccatis: regulariter tamen absolvi debent ante.

Quæres tertio, Quænam sit forma absolvendi à censuris?

Respondeo, Quamvis sufficiant quæcunque verba, imo etiam signa, & nutus externi cum intentione interna; tamen ex Rit. Rom. sunt sequentes: Pro foro interno: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis (Suspensionis, si pœnitens sit in Sacris) & interdicti, quantum possum, & tu indiges; Et in brevibus Confessionibus, Absolvo te à censuris, & peccatis tuis, &c.* juxta jam dicta: quod si ex delegatione ex litteris S. Pœnitentiariæ, aut Episcopi, absolvas in eodem foro, dicas: *Auctoritate SS. Domini nostri Papæ (vel RR. Episcopi) mihi concessa, absolvo te à vinculo excommunicationis, in quam incurristi (vel incurrisse declaratus es) propter tale factum (vel Causam) & restituo te communioni, & unioni Fidelium, & Sacramentis Ecclesiæ, in nomine, &c.* Si vero agatur de Irregularitate in eodem foro, dicatur post absolutionem à censuris: *Eadem auctoritate dispenso tecum super irregularitate, in quam ob talem causam (hanc nominando) incurristi, & habilem reddo, & restituo te executioni ordinum, & officiorum tuorum, in nomine, &c.* At, si detur absolutio à censuris publice, & pro foro externo, sunt plures cæremonix servandæ, ut habetur in Rit. Rom.

Quæres demum, quomodo exequendæ sint litteræ S. Pœnitentiariæ pro absolutione à Censuris, &c.

Respondeo, De hoc actum esse in Tract. de Legib. dif. 4. quæst. 3. c. 1. ex quibus solum noto primo, Si dicat, ut absolvas ab omnibus reservationibus, & censuris, *Quas propter præmissa quomodolibet incurrerit*, Krimer ait, etiam posse absolvere ab iis, quæ non ex peccato, ob quod dispensatur, sed aliunde proveniant, quia Pontifex tacite vult removeri, quidquid dispensationem impediatur: arg. c. *Præterea, de off. & potest. Jud. Del.* sed contradicit Croix, quia dispensatio non trahitur ad disparata. Secundo, si pœnitens nolit secum dispensari, aut non posset ex defectu alicujus conditionis, &c. nec posset absolvi à Censuris, &c. quia additur ibi, *Ad effectum*

concessæ gratiæ. Tertio, Si dispensatio danda esset saltem post duos, aut tres annos, posset etiam nunc absolvi in ordine ad illam tunc ab eodem accipiendam; Lugo, Gob. num. 199. & sic, etiamsi interim relabatur in easdem censuras, &c. quamvis dicatur, *Hac vice absolvas*; quia durat hæc potestas, quamdiu ex rationali causa durat executio dispensationis, quæ est ejus finis: Gob. num. 204. Quarto, Si dicat, ut injungatur *Gravis pœnitentia*, & pœnitens antea confessus proportionatam pœnitentiam accepit, aut lucratus est Indulgentias, aut accedat cum magna contritione, gravis pœnitentia mutari potest in levem: Gob. n. 208. Secus vero, si ibidem determinetur in specie, ut si dicat, *Confessionem unam singulis mensibus*, hæc durabit tota vita, etsi poterit eadem confessione menstrua satisfieri alii obligationi.

CAPUT II.

Quando, & Quomodo danda sit, vel iteranda Absolutio?

CONFESSARIO, ut licite absolvat, constare moraliter debet, Pœnitentem esse rite dispositum; quia secus exponeret Sacramentum periculo frustrationis: Busemb. & alii communiter. Verum hæc moralis certitudo non est accipienda absolute, sed respective ad pœnitentem, ex quo, si haberi nequeat notitia major, quam probabilis, & aliunde non appareat grave motivum in oppositum, ea erit sufficiens certitudo moralis respectiva. Hoc supposito

Dico primo: Confessarius, qui audivit in confessione peccata Pœnitentis, & prudenter judicat rite dispositum, seque præditum jurisdictione in illum, tenetur sub gravi eum absolvere: Doctores communiter. Ratio est, quia talis Pœnitens per confessionem acquisivit jus ad absolutionem, etiamsi confessus fuerit tantum veniale, cum semper sit jus grave ratione gratiæ acquirendæ per sacramentum: ergo, &c. Hinc absolvi tunc debet absolute, ita ut graviter peccet Confessarius, si eum absolvat conditionate, utpote constat jus absolutum: Lug. d. 17. f. 3. Item per se loquendo absolvi debet statim, ob eandem rationem; ideoque in Jansenistas damnatur ab

Alexand. VIII. hæc Prop. 17. *Per illam praxim mox absolvendi ordo pœnitentiæ est inversus.* Monent tamen communiter Doctores, aliquando per accidens posse differri tali Pœnitenti absolutionem, si nimirum prudenter judicet Confessarius, eam dilationem redundare in majus ipsius bonum, pro concipiendo scilicet majori horrore peccati, acriore dolore, ac firmiori proposito; sic enim non facit contra ejus jus, sed favet potius, agitque officium boni Medici, prout infirmitas ejus postulat. Cæterum, id ne fiat in articulo, vel periculo mortis, neque in casu necessitatis communicandi ad vitandum scandalum, vel infamiam; neque, si alias diu careret opportunitate confitendi; neque, si alias non posset lucrari indulgentiam; quia sic non esset majus ejus bonum; Lugo ibid.

Dico secundo: Si Confessarius prudenter dubitet de dispositione Pœnitentis, non potest eum absolvere absolute, potest tamen, & aliquando debet eum absolvere conditionate: Doctores communiter. Ratio est, quia, si cum tali dubio absolveret absolute, exponeret Sacramentum periculo frustrationis. Quia tamen aliquando charitas exigit consulere optimo modo salutis talis pœnitentis, ideo aliquando potest, ac debet absolvi sub conditione, per quam etiam providetur reverentiæ debitæ Sacramento: puta in articulo mortis, si prudens sit dubium, utrum vivat, an exspiraverit? Utrum signa, quæ dat, sint contritionis, an morbi, &c. tunc enim omnino debes absolvere sub conditione, *Si capax es, si es dispositus, &c.* idque, etiamsi valde tenuis sit probabilitas, quod vivat, quod sit dispositus, juxta dicta q. 1. c. Similiter pueri, semifatui, alique, de quibus prudenter dubitas, an habuerint usum rationis sufficientem ad peccandum, an sufficienter doleant, ut oportet, an integre confiteantur, &c. absolvi debent sub conditione in his circumstantiis; nempe tempore Præcepti Paschalis; in casu necessitatis ad vitandum scandalum, aut infamiam; si alias diu carere deberent confessione; & ut addit Gob. si aliter lucrari non possent indulgentiam. Extra has circumstantias, si afferant materiam de se gravem, & dubium sit, an in ea revera peccaverint, an sufficienter doleant, &c. debent etiam absolvi sub conditione, ne, si forte peccaverint, vivant in peccato: at, si afferant materiam de se levem, & dubium sit, an simpliciter in ea peccaverint, an doleant, &c. Sporer,

Sporer, & alii dicunt, non posse absolvi, ne sub conditione quidem, quia, cum nulla sit necessitas, fieret injuria Sacramento. Laym. Dian. Dicast. Lug. num. 22. dicunt posse, tum ne priventur gratia Sacramenti, tum ne, si forte habeant mortale occultum, vivant in eo statu. Cæterum, si nullum afferant materiam, vel nulla sit, ne tenuis quidem, probabilitas dispositionis, non possunt ne in articulo quidem mortis absolvi sub conditione, juxta dicta q. 1. c. nuper cit.

Quæres primo, An, quando absolutio datur sub conditione, debeat hæc exprimi verbis?

Respondeo probabiliter negative; quia conditio, etiam si mente tantum sit apposita, adhuc reddit absolutionem conditionatam, cum absolutio secundum sensum à Christo intentum tacite involvat conditionem hic & nunc necessariam, juxta valorem Sacramenti: Con. Less. Dicast. & alii contra Caramuel. & Haunold, dicentem, regulariter fore peccatum, si non exprimatur. Addunt Croix Pal. Gorm. & alii, sæpissime non expedire, ut exprimatur, præsertim si prævideatur offensio pœnitentis. Addit Gob. t. 7. n. 271. sufficere, si conditio habeatur implicite in mente Confessarii, qua scilicet vult audire confessiones secundum institutionem Christi, & intentionem Ecclesiæ. Cæterum, si in casu necessitatis ad vitandum scandalum, &c. absolvas sub hac conditione, *Si habeo facultatem ad reservata*, de qua prudenter dubitas, debes id manifestare pœnitenti, ut postea videatur, an teneatur adire Superiorem pro illis. Denique, si absolvas sub conditione de futuro, puta *Si restituet, &c.* peccas mortaliter, quia, cum nequeat suspendi Sacramentum, esset simpliciter nullum. Si autem absolvas sub conditione de præsentis, sed omnino extrinseca Sacramento, puta, *Si est vir nobilis, &c.* peccas quidem, sed valet Sacramentum, si ille revera sit talis.

Quæres secundo, An aliquando iteranda sit absolutio?

Respondeo, Esse ex genere suo sacrilegium mortale iterare absolutionem eorundem omnino peccatorum in eadem confessione; quia secunda absolutio est irrita ex defectu novæ materiæ, scilicet novi peccati, vel novi doloris: Bonac Gob. t. 7. num. 171. Si vero pœnitens statim post absolutionem addat nova venialia, vel circumstantias non notabiliter aggravantes, non est necesse iterum

iterum absolvere; si tamen absolvas, expedit id facere submissa voce, nec formata cruce (uti etiam fieri debet, si afferat novum mortale) ne scilicet Circumstantes suspicentur attulisse aliquod grave: Croix n. 644. At, si rationabiliter dubites, an absolveris poenitentem, an protuleris verba essentialia, an cum debita intentione, &c. teneris (& quidem sub gravi, si poenitens confessus sit mortalia; si venialia, & sit innocens anima, probabiliter sub levi: Gob. t. 7. n. 171.) iterum absolvere sub conditione mente concepta, *Si antea non absolvi, si prior non fuit valida, &c.* Quod, si poenitens surrexit a confessionario, potes eum discedentem submissa voce absolvere, modo adhuc sit moraliter praesens, juxta dicta c. 1. Imo etiam poteris multo post, si videas, eum petere communionem, quia adhuc censetur dispositus: Gob. & alii. At, si ille jam abiit, & confessus fuit mortalia; tunc, si est periculum, ne amplius confiteatur (ut esset graviter aegrotus) teneris etiam cum tuo gravi incommodo illum reperire; quia tunc est periculum mortis aeternae illius: Tambur. Lugo, & alii. Si vero tale periculum non sit, sed potius spes, ut iterum confiteatur, non est tanta obligatio; quia in sequenti confessione indirecte absolvetur ab aliis antea non absolutis: Tambur. l. 3. Conf. c. 8. num. 5. Quare, si iterum redeat ad confitendum, excita in eo dolorem de omnibus tibi confessis, & absolve, tacito tuo priori defectu; si non redeat, debes, si commode potes, invenire, & monere de tuo defectu, petita prius licentia, & probabiliter etiam non petita, imo etiam negata; cum haec absolutio spectet ad conficiendum Sacramentum inceptum jam, & nondum completum: Suarez, Fil. Hurt. Laym. & alii apud Croix num. 1775.

Quae dicta sunt, procedunt, quando dubium est rationabile. Nam, si sit leve, an absolveris, necne, &c. Gob. num. 171. dicit, esse mortale, si repetas etiam sub conditione absolutionem, quia moveris ex inani dubio, & imprudenter in materia gravi. Tamb. l. 1. de Sac. c. 1. §. 3. dicit, esse tantum veniale, quia non irrogatur, nisi levis imprudentiae injuria Sacramento. Croix l. c. ait, plurimos Confessarios in talibus repetitionibus omnino excusari idcirco, quod non apprehendant vanitatem sui scrupuli, aut in eas compingantur angustias, ut apprehendant peccatum sive repetant, sive non repetant;

petant; cum tunc sit minus malum iterare; *Non enim temeritas intervenit præsumptionis, ubi est diligentia pietatis*, inquit S. Leo. Cæterum ex eo, quod protuleris formam distractus, non habes rationabilem causam dubitandi, an revera integre protuleris: similiter, si ob distractionem ignores, an protuleris verba essentialia, sed scias, te dixisse *In nomine Patris, &c.* nisi vero non sis habituatus integre omnia proferre: Gob. n. 176. Si autem sine determinatione, utrum velis absolvere à censuris, an à peccatis, dicas *Absolvo te*, non peccas, si, statim ac te determines, repetas eadem verba, quia probabile est, in his tantum verbis non contineri absolutionem Sacramentalem, & potes inter probabiles sequi tutiorem; uti neque peccas, si non repetens determines voluntatem prosequendo, quia sufficit, si verba absolutionis habeant suam determinatam significationem, quando profertur ultima syllaba: Gob. t. 7. n. 155.

CAPUT III.

An aliquando neganda sit, vel differenda Absolutio?

VIDENDUM I. de ignorante Mysteria Fidei: II. de habente occasionem proximam: III. de Recidivo.

§. I.

Quid de ignorante Mysteria Fidei?

DICO primo: Qui sive culpabiliter, sive inculpabiliter ignorat hæc duo Mysteria, *Quod unus Deus sit, & quod Remunerator sit*, nullatenus potest absolvi. Ratio est, quia horum fides explicita est necessaria necessitate mediæ ad justificationem, ex Apost. ad Hebr. II. *Accedentem ad Deum oportet credere: quia est, & quod Remunerator sit*: ergo adultus, qui hæc ignorat, non potest justificari per Sacramentum Pœnitentiæ: & consequenter ne in articulo quidem mortis potest absolvi sub conditione, sed debet prius breviter de his instrui, ita ut explicite ea credat; aliter est certo indispositus.

Dico

Dico secundo : qui siue culpabiliter, siue inculpabiliter ignorat hæc alia duo, *Trinitatem, & Incarnationem*, non potest licite absolvi extra articulum mortis. Ratio est, quia, quamvis multi cum Gran. & Sanchez probabiliter dicant, hæc duo mysteria esse necessaria tantum necessitate præcepti; tamen alii communius cum Suar. Con. Sot. probabiliter, imo & probabilius docent, esse necessaria necessitate medii: ergo, si Confessarius talem ignorantem absolveret, peccaret sequendo primam opinionem probabilem relicta secunda tutiore, adeoque exponendo Sacramentum periculo frustrationis; quod damnatur ab Innocent. XI. Prop. 1. Ideoque ab eodem damnatur hæc alia Prop. 64. *Absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia mysteriorum fidei, & etiam si per negligentiam etiam culpabilem nesciat mysterium SS. Trinitatis, & Incarnationis D. N. J. C.* Hinc in articulo mortis debet confessarius breviter talem ignorantem instruere de his mysteriis, antequam absolvat. At, si nullum omnino esset tempus instruendi, absolvere eum potest, ac debet sub conditione; quia in tali casu potest, ac debet uti prima opinione probabili, & conditio apposita salvat reverentiam debitam Sacramento: in dicta enim propositione solum damnatur, quod fit *Capax* absolutionis licitæ, non autem absolutionis validæ; cum adhuc hodie maneat probabilis prima illa sententia: unde etiam infert March. apud Dian. p. 5. t. 13. r. 84. non esse repentendas confessiones factas ab eo, qui ignorabat hæc mysteria, quia probabile est, quod sit valide absolutus: v. dicta tr. 2. d. 1. q. 1. c. 1. §. 2. quæsito 3.

Dico tertio: Qui siue culpabiliter, siue inculpabiliter ignorat reliqua Mysteria Fidei ab omnibus scienda, & credenda ex necessitate præcepti, regulariter non est absolvendus, donec addiscat. Ratio est, quia hæc Mysteria sunt Symbolum Apostolorum, oratio Dominica, præcepta Decalogi, & Ecclesiæ, Sacramenta omnibus necessaria, scilicet Baptismus, Pœnitentia, Eucharistia, & quæ ad hæc recipienda requiruntur. Sed, qui talia ignorat, quamvis proponat addiscere, tamen ex communiter contingentibus præsumitur, quod nolit efficaciter addiscere; ergo regulariter differenda est ei absolutio, donec addiscat. Dixi *regulariter*; nam in articulo mortis est absolute absolvendus: item in casu necessitatis communicandi ad vitandum scandalum, aut infamiam,
aut

aut aliud grave damnum; modo doleat de sua negligentia, si fuit negligens, & proponat postea addiscere. Cæterum præceptum hæc addiscendi memoriter ex consuetudine solum obligat sub veniali: Nav. Lop. & alii contra Barbos. Quare, si ea ita imperfecte sciat, ut saltem interrogatus sciat respondere, potest licite absolvi, etsi nesciat ea memoriter recitare. Si vero nec sciat respondere, instrui prius debet, vel remitti ad Parochum, qui tenetur ex officio eum instruere. At, si quis sit adeo stolidus, ut nullam propriam rationem de his Mysteriis formare queat, est quoad hoc adnumerandus inter infantes, & perpetuo amentes: Tann. Vide dicta §. supra cit. n. 2. quæsit. 6,

§. II.

Quid de habente occasionem proximam?

OCCASIO peccandi alia est remota, alia proxima. Remota dicitur, in qua quis nunquam, aut raro admodum peccavit, nec prudenter timet, se peccaturum; ut si decies accesserit ad tale consortium, & nunquam, aut forte semel, seu raro, & potius veluti casu est lapsus; & huic per se loquendo non videtur neganda absolutio, ex eo præcise, quod nolit eam occasionem deserere, quia aliter deberemus exire ex hoc mundo, ut loquuntur Theologi ex Ap. 1. ad Cor. 5. Proxima occasio dicitur, in quas quis frequenter peccavit, vel prudenter timet, se peccaturum: ut si decies accesserit, & octies, vel septies est lapsus, ea est occasio certe proxima; si vero ter, aut quater, est probabiliter proxima: Gob. in Exper. t. 7. num. 527. Et huic est omnino deneganda absolutio, si nolit deserere talem occasionem proximam peccandi mortaliter; quia jam est ei voluntaria; ideoque actuale peccatum, ex illo Eccl. 3. *Qui amat periculum, peribit in illo*, hoc est ipse amor periculi peccatum est, ut explicant Doctores communiter: idque verum est, etiamsi periculum sit probabiliter proximum, cum hoc etiam sit præfens animæ malum: Carden. & alii contra Caram. Gob. & Mendo. Hinc ab Inn. XI. damnatur hæc Prop. 61. *Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittere.*

Dubium

Dubium est, An talis absolvi possit, antequam tollat occasionem proximam, si serio promittat eam tollere?

Negant Con. Azor. Carden. & alii; quia, qui accersit ad Confessionem, antequam illam tollat, præsumitur, nolle eam deserere; & in hoc, quod ea non deseritur, quando potest deseri, peccatur. Sed probabilius Suar. d. 32. s. 3. Cajet. Tamb. Cordub. & alii communiter affirmant; quia potuit poenitens immediate ante audiendo concionem, vel ipsius Confessarii admonitionem, aut alia ex causa, excitari ad verum dolorem. & efficax propositum tollendi illam, ita ut possit prudenter præsumi, quod de præsentem eam nolit in posterum retinere: ergo potest absolvi saltem prima vice; nam de aliis vicibus dicam §. 3. Excipe tamen cum Tambur. publicum peccatorem, qui propter scandalum debet ejicere concubinam publicam, antequam absolvatur: excipe etiam in hac Diocesi Neapolitana concubinarium, quem non possumus absolvere ante bimestre à separatione, juxta dicta in Append. c. 2. §. 2.

Quæres primo, An possit absolvi, qui versatur in occasione proxima necessaria, quam scilicet non potest tollere physice, vel moraliter?

Respondeo affirmative, Si aliunde ex signis veri doloris, & propositi prudenter præsumi possit, eum non relapsurum. Ratio est, quia talis occasio materialiter accepta est ei involuntaria; & ex dictis signis præsumi potest, quod non erit amplius voluntaria formaliter, & in ratione peccati: ergo non est, cur non possit absolvi. Sic absolvi potest, qui in eodem carcere detinetur cum concubina, quia est occasio physice necessaria: item Mancipium cohabitans apud dominum cum domestica secum peccante, quia est occasio moraliter necessaria, cum non possit deserere dominum sine injuria. Item filiusfamilias, quamvis domi adsit serva, vel alia, cum qua consuevit peccare, & quam ipse expellere domo non potest; & à fortiori, si cum fratre, sorore habet occasionem peccandi, à quorum convictu moraliter se jungi nequit: Tamb. *de Confess.* l. 3. c. 3. n. 8. Item dic de eo, qui domum, officium, artem, mercaturam, &c. in quibus frequenter peccavit, deserere non potest sine valde gravi damno, quod subire vires humanas superat; puta, si deserendo incidat in periculum vitæ, scandalum, infamie,

infamiae, mendicitatis, ac miseriae: Laym. l. 5. t. 6. c. 4. num. 9. Tenentur tamen hi omnes orationibus, jejniis, ciliciis, frequentia Sacramentorum, aliisque remediis (praesertim iis, quae pro cujusque necessitate, ac facultate suggeret Confessarius) reddere, quantum possunt, periculum illud à se remotum; sic enim deserunt occasionem illam formaliter, quando non possunt etiam materialiter: Doctores communiter.

Quæres secundo, An possit absolvi, qui non potest tollere occasionem proximam sine aliquo incommodo non valde gravi, si eam nolit tollere?

Respondeo negative, Quia, si damnum non est valde grave, non affert impotentiam moralem, seu superantem vires humanas ad illam rejiciendam: ergo praesumitur, quod occasio sit ei voluntaria, adeoque actu peccaminosa, & consequenter non est absolvendus, quamvis dicat firmissimum habere propositum non amplius peccandi in illa: cum hoc ipsum nolle talem occasionem tollere sit peccare, & facta sint contraria dictis. Hinc damnatur ab Alex. VII. Prop. 41. *Non est obligandus concubinarium ad ejiciendam concubinam, si hæc nimis utilis esset ad oblectamentum concubinarij, vulgo regalo, dum deficiente illa nimis ægre ageret vitam, & aliæ epulæ tædio magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis difficile inveniretur.* Idem est, etsi illam ejiciendo amitteret lucrum in negotio, cui illa sit necessaria, vel non posset recuperare, v. g. 100. aureos, quos illi mutuo dedit; quia ad retinendam proximam occasionem materialem non sufficit quæcunque utilitas, sed requiritur periculum damni valde gravis, quale esset, si v. g. non recuperando dictos 100. aureos, incideret in gravissimam necessitatem, & mendicitatem, ac miseriam, cui non posset alia via occurrere: Mendo v. *Occasio.* Idem dic de aliis occasionibus odii, rixæ, blasphemiae, detractionis, detestationis morosæ &c. Imo nec potest absolvi, qui directe quærit occasionem proximam pro quocunque bono temporali, vel spirituali, sive suo, sive alieno; ut constat ex Prop. 62. *Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta non fugiendi occurrit, & 63. Licitum est quærere directe occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi,* damn. ab Inn. XI. quia ejusmodi causæ non efficiunt, ut illa occasio non sit directe volita, atque adeo
R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. M m pecc-

peccaminosa. Dixi, qui directe quærit; nam Confessarius, Chirurgus &c. qui sæpe lapsi sunt in turpes consensus, audiendo confessiones, medendo, &c. absolvi possunt, si proponant, non quærere directe eas occasiones: quamvis parati sint audire confessiones, mederi &c. ab aliis rogati, & sanctis cogitationibus muniti: Doctores communiter.

§. III.

Quid de Recidivo?

RECIDIVUS dicitur, qui post pœnitentiam relabatur in idem peccatum, five ex fragilitate, aut consuetudine, five ex occasione extrinseca.

Dico: non potest absolvi recidivus, si nulla appareat spes emendationis, etiam si ore proferat, se dolere, & proponere emendationem: potest tamen absolvi, si aliqua appareat spes emendationis. Ratio deducitur ex Prop. 60. damnata ab Innoc. XI. *Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo ore proferat, se dolere, & proponere emendationem: ergo, si aliunde appareat spes emendationis, potest licite absolvi.* Porro signa talis spei sunt: si à confessione facta aliquanto rarius, difficilius, aut tardius peccavit: si sæpius sibi vim fecit, occasiones aliquas formales vitavit, locum, & tempus relabendi aliquando præcavit: si remedia aliqua adhibuit, præsertim ex præscriptis à Confessario: si sponte sua, & non ab aliis compulsus ad confessionem, & præsertim ad eundem Confessarium accedat: si statim post peccatum dolore tactus confiteri statuit, vel post multam luctam tandem resolvit: si initio graviora dicat, accuset se etiam de alias omissis, solícite exponat numerum, & minutas circumstantias, curetque, ut omnia bene intelligantur: si petat efficaciora remedia, desideret, aut alacriter acceptet magnam pœnitentiam, optet pati ad satisfaciendum Deo, injurias ultro condonet, &c. Hæc, vel aliqua horum prudenti Confessario esse possunt argumenta sperandi emendationem, adeoque bonæ dispositionis de præsentis, & consequenter potest licite absolvere: Croix n. 1733. Contra vero, si nihil horum appareat, etiam si ore proferat.

rat, se dolere, & proponere emendationem, nequit absolvi, cum in hoc tali nulla appareat spes emendationis.

Infers primo: Si recidivæ peccati proveniant ex sola fragilitate, aut consuetudine, non peccare Confessarium, si talem absolvat toties, quoties affulget ex prædictis signis spes aliqua emendationis, quia sic pœnitens ex parte sui aliquid affert: Laym. Lezan. Croix n. 1822. & D. Jeron. relatus c. *Septies* d. 4. de *Pœnit.* ait, *Non solum septies, sed septuagies septies delinquenti, si convertatur ad pœnitentiam, peccata condonentur.* An autem sit consilium differre huic absolutionem, pendet ex prudentia Confessarii; si enim pœnitens id non multum ægre ferat, & speretur, non ob id retrahendum à confessione, sed potius id fore medicinam, erit consilium differre absolutionem majori suavitate adhibita: si autem oppositum speretur, non erit consilium, nisi quando ille his peccatis magnum præberet scandalum: ita Sanch. l. 2. *Decal.* c. 33. num. 45.

Infers secundo, Si recidivæ proveniant ex occasione extrinseca, quam potens non deseruit, uti in priori Confessione promisit, neque peccare Confessarium, si absolvat secunda vice, si similiter appareat spes emendationis, & propositi eam mox tollendi: Suar. d. 32. f. 3. & alii communius contra Fill. Con. Azor. & alios: sic etiam passim absolvitur pœnitens per hoc, quod serio proponat restituere, quamvis antea admonitus non restituerit. Addunt Cajet. Cordub. & alii, quod possit etiam tertia, & quarta vice, præsertim, si adsint specialia signa doloris, & propositi. Quod maxime valet, cum urget Præceptum communionis Paschalis, aut necessitas ad vitandum scandalum, infamiam, &c. aut non sit ille habiturus opportunitatem redeundi, aut si alias non lucraretur indulgentiam, juxta dicta c. 2.

Quæres, An possit absolvi pœnitens, qui versatur in occasione proxima sibi necessaria, & adhibitis omnibus remediis semper labatur, ut prius?

Respondeo, non posse absolvi, nisi proponat, eam deserere etiam cum periculo omnium bonorum famæ, vitæ, &c. Ita Cajet. Nav. Lop. Regin. & alii communiter contra Pal. Tamb. Pallav, Gob. & alios. Ratio est, quia fugiendum est periculum formale peccati,

etiam cum periculo vitæ, si aliter vitari non possit; velle enim manere in illo est velle peccatum, & quique tenetur potius mori, quam peccare: ergo, si hic nequit efficere, ut occasio illa necessaria evadat sibi remota formaliter, tenetur eam deserere etiam cum quovis suo damno; & consequenter, si nolit, non est absolvendus, utpote indispositus. Neque hinc inferas, quod neque posset absolvi, qui similem habens occasionem peccandi venialiter, nolit eam deserere: nam, licet similis esset obligatio, cum præstet potius mori, quam peccare etiam venialiter; tamen hæc obligatio est sub levi, ideoque absolutio cadere posset in alia ejus peccata.

QUÆSTIO V.

De Sigillo Confessionis Sacramentalis.

VIDENDUM, Primo, Quid sit Sigillum Confessionis, & Quæ ejus Materia? Secundo, Quos, & ad Quid obliget? Tertio, An possit aliquando Confessarius uti notitia habita in Confessione?

CAPUT I.

Quid sit Sigillum Confessionis, & quæ ejus Materia?

DICO primo: Sigillum confessionis est strictissima obligatio non revelandi, neque directe, neque indirecte ea omnia, quæ cognita sunt ex confessione Sacramentali alterius, & quorum revelatio redderet confessionem odiosam: Doctores communiter. Ratio talis obligationis deducitur non solum ex jure naturali, & Ecclesiastico, sed præcipue ex jure Divino per traditionem noto, quo Christus indispensabiliter noluit, tale sigillum posse revelari, ne pro salute quidem Confessarii, aut ipsius pœnitentis, aut etiam totius mundi; ne scilicet periculum sit, confessionem Sacramentalem à se institutam reddi Fidelibus suis odiosam. Hinc differt Sigillum Sacramentale à secreto naturali, quia oritur unice ex confessione, & ex jure tum naturali, tum divino